

Střední odborné učiliště
ZEMĚDĚLSKÉ A SLUŽEB
Dačice

Více než
120 let
vzdělávání.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Střední odborné učiliště
ZEMĚDĚLSKÉ A SLUŽEB
Dačice

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 sb.

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje náročnou práci s žákem, zákonnými zástupci a dalšími zainteresovanými osobami. Školní neúspěšnost je obrazem i důsledkem individuálních rozdílů, jednak v osobnosti žáka (v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či disharmoničnosti osobnosti) a dále v oblasti jejich výkonnosti ve škole a v jejich sociálním zázemí. Neprospěch je často způsoben souborem příčin

1. Příčiny školní neúspěšnosti

Neúspěchem ve škole mohou být ohroženi:

- žáci se speciálně vzdělávacími potřebami,
- žáci, které nastoupili nově do školy,
- žáci, kteří přestoupili z jiné SŠ
- žáci, kteří jsou nemocní a mají dlouhodobou absenci,
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace,
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk.

Důvody problémů žáka ve vyučovací hodině:

- nerozumí výkladu,
- neumí pracovat s učebnicemi a jinými texty,
- nestíhá zapisovat podle výkladu,
- nedokáže určit, co je podstatné,
- neumí se soustředit,
- opakovaně je v práci vyrušován spolužáky,
- strach z vyučujícího, obava sdělit, že něčemu nerozumí,
- neznalost pravidel konzultací s vyučujícím problémového předmětu,
- nejeví zájem o výuku, v hodině nepracuje, nechce pracovat a rozptyluje svoje spolužáky – odmítá nabízenou pomoc vyučujících

Nejčastější problémy s domácí přípravou:

- slabá vůle (nedokáže se přinutit k domácí přípravě),
- nedostatek návyků pro samostudium (neumí vybrat důležité, učí se zpaměti bez pochopení látky, nezvládá větší celky, nemá vytvořený systém učení),
- neví, kdy se učit, aby učení bylo efektivní,
- v hodině nepracuje, neví, na co se má připravovat
- nemá se kde učit

Ostatní problémy negativně ovlivňující vzdělávání:

- dlouhodobé zdravotní problémy,
- změna bydliště, dojíždění,
- problémy v rodině (rozchod rodičů, úmrtí jednoho z rodičů, špatná ekonomická situace rodiny),
- stres z neprospěchu,

- útěky před problémy,
- problémy v sociálním prostředí vrstevníků.

2. Formy práce s neúspěšnými žáky

Třídní učitelé vyhodnotí na konci každého čtvrtletí prospěch žáků ve své třídě. Je-li žák hodnocen stupněm nedostačený nebo neklasifikován alespoň ve dvou předmětech nebo se u žáka objeví prudké zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni zákonní zástupce prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce spolu s třídním učitelem a vyučujícím daného předmětu projedná na schůzce ve škole se zákonnými zástupci neúspěšného žáka jeho studijní výsledky a navrhne možnosti řešení. V případě potřeby či zájmu je nabídnuto žákovi a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP a SVP. Výchovný poradce na základě doporučení odborníků v součinnosti s jednotlivými vyučujícími a předsedy předmětových komisí koordinuje tvorbu Plánu pedagogické podpory nebo Individuálního vzdělávacího plánu.

Pro úspěšnost programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým zejména patří:

- snažit se problém zachytit co nejdříve a odhalit příčiny neúspěšnosti
- úzce spolupracovat s PPP, SPC a zákonnými zástupci
- pomáhat zákonným zástupcům zajistit nejrozsáhlejší odborná vyšetření
- uplatňovat individuální přístup k žákům, respektovat jejich individuální tempo a posilovat motivaci žáků
- nabízet žákům individuální konzultace o přestávkách, po vyučování nebo před vyučováním
- nabídnout doučování staršími žáky nebo spolužáky
- pro zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků volit takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a posilují pozitivní motivaci
- v hodnocení se zaměřit na pozitivní výkony žáka, a tím podporujeme jeho pozitivní motivaci k učení
- zadávat pravidelné úkoly vycházející ze stanoveného obsahu učiva – zadání práce pro domácí přípravu učiva
- užívat podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používat podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky – dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- jednostranně nezdůrazňovat nedostatky a chyby žáka

3. Nástroje na koordinaci péče o žáky se SVP

- **Doporučení ze ŠPZ**
vyučující jsou seznámeni s doporučením pro daného žáka a řídí se jimi
- **Plán pedagogické podpory**
vzniká z iniciativy učitele jednotlivých předmětů, může mít omezenou platnost nebo může být využíván po delší časové období, musí být pravidelně vyhodnocován

- **Individuální vzdělávací plán**
podpůrná opatření tvoříme na základě doporučení ŠPZ po podpisu informovaného souhlasu a podání žádosti zákonného zástupce
- **Předmět speciálně pedagogické péče nebo pedagogická intervence**
zařazení žáka do skupiny jen na základě doporučení ŠPZ, náplň je dána v doporučení ŠPZ
- **Asistent pedagoga**
personální podpora je vždy daná doporučením ŠPZ

4. Řešení jednotlivých situací

Nástup žáka do školy

Oblast prevence:

- co nejdelší úvodní motivace – zažívání příjemných věcí a úspěchu v novém prostředí
- hodnocení žáků vzhledem k jejich osobnímu pokroku, nesrovnávat s nastavenou laťkou, každý žák je jinak připraven na SŠ
- pokud žák začne selhávat, je třeba co nejdříve zjistit, proč selhává a podpořit ho
- komunikace se zákonnými zástupci – zákonným zástupcům je nutné vše vysvětlit, komunikovat s nimi

Oblast intervence:

- pokud žák začne selhávat, je nutné upravit vyučovací metody
- všechny postupy je vhodné vysvětlit zákonným zástupcům, aby mohli podobně přistupovat k žákům doma při přípravě na vyučování – zacílení na konkrétní problém
- pokud ale žák výrazně selhává – nutná přesná diagnostika příčin problému – vyšetření v PPP, SPC

Změna školy nebo oboru:

- změna vždy znamená změnu školního vzdělávacího programu – soulad musí zajistit vyučující
- neznamená to, že je povinností učitelů žáka vše doučit (za změnu je odpovědný zákonný zástupce), ale je vhodné žákovi vytvořit podpůrnou síť – komunikace učitel – zákonný zástupce – žák – informovanost, jak žák zvládá adaptaci, plá doučení učiva a přezkoušení

Nemoc, zvýšená omluvená absence:

- při dlouhodobé nemoci je třeba s rodinou žáka úzce spolupracovat, zajistit doplňování učiva, ulehčit návrat žáka po nemoci do školy – plán doplnění učiva a přezkoušení
- sledovat absenci žáka – zda krátkodobé absence z důvodu návštěvy lékaře, nevolností, rodinných důvodů, nejsou pravidelné v době, kdy se píše prověrka, kdy má být žák zkoušen
- zda se nejedná o konkrétní dny v týdnu

Změna situace v rodině:

- můžeme pomoci, pokud dobře známe situaci, pokud je dobré klima a vzájemná důvěra
- sledujeme nejen velmi slabé žáky, ale také ty, kteří se výrazně zhoršili, začali být vůči plnění školních povinností apatičtí, zhoršilo se chování – nutné vždy řešit osobní schůzkou

- zákonným zástupcům v případě potřeby doporučit odbornou pomoc

Špatná sociální situace:

- podat žákovi pomoc a podporu
- ohlídat, aby se žák nestal terčem posměchu
- řešit problém se zákonnými zástupci
- v případě přetrvávajících problémů kontaktovat příslušný OSPOD
- nabídka spolupráce s neziskovými organizacemi

Závadové chování, záškoláctví:

- porušení školního řádu nepřehlížet
- pokud nepomůže prevence, závadové chování řešit v souladu se školním řádem
- důsledné řešení zvýšené omluvené absence

S žáky ohroženými školní neúspěšností pracuje především výchovný poradce a metodik prevence. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími jednotlivých předmětů zajišťují žákům s SPU poskytování doporučených podpůrných opatření. Učitelé pravidelně vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu a zaznamenají ji do složky žáka – vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci, informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu, schůzky s rodiči a případně dalšími zúčastněnými osobami.

Když všechna podpůrná opatření dlouhodobě selhávají, žák nejeví zájem o obor nebo je zvolený obor nad jeho možnosti, hrozí neúspěšné vykonání závěrečné zkoušky, je nabídnuto zákonným zástupcům zvážit změnu oboru (např. z H oborů na E obory). Jako poslední možnost, jak zamezit předčasným odchodům žáků ze středního vzdělávání je opakování ročníku.

V Dačicích 26. 8. 2022

Mgr. Radek Hillay
ředitel školy